

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

A kiegyezés igaz hivei.

Debreczen, márcz. 14.

(V.) Szinte pleonazmus a czim után oda-
tenni, hogy a szabadelvűpárt az, mely
egyedüli és hű öre nemzetünk eddigi és ez-
utáni előhaladása biztosítékának: a hat-
vanhetedikie kiegyezésnek.

A szabadelvűpárt az, mely az előbbi
Deák párt örökébe lépve, az 1867-ben
megteremtett közjogi alapon igyekezett
állami és társadalmi intézményeinket a
kor igényei szerint fejleszteni, a nemzet
szellemi és gazdasági erőit fokozni s ez
által egy erőteljes magyar nemzeti álla-
mot létrehozni.

S ez a párt az, mely ezutánra sem
akarja elveszni engedni lábait alól a biz-
tos talajt: a közjogi kiegyezést, mert
biztos tudatában van annak, hogy e nél-
kül sem az eddigi eredményeket nem
hozhatta volna létre — sem nem tudná
megvalósítani és létesíteni azt a számos
tervbe vett reformot, melyet állami ön-
állóságunk megszilárdítása s egy erőtel-
jes nemzeti állam kiépítése tekintetében
— szükségesnek tart.

És ha a nemzet ezideig kétségben lett
volna, azaz hogy ha eddig tudott volna
is binni a nemzetivé vedlett mérsékelt
ellenzékiek ama sokszor fitogtatott állí-
tásainak, hogy ők a 67-iki kiegyezés
őrei s Deák Ferencz politikája folytatói
— hát ma már a miniszterelnök minapi
nagy beszéde után teljesen tisztában lehet
ez állítások teljesen tarthatatlan s alap-
talan voltával.

Deák Ferencz s Andrassy felidézett
szellemei lengték körül a miniszterelnököt,
mikor ildomosan ugyan, de igazsága s
hatalmas érvei biztos tudatában nyíltan
és őszintén odacsapta a nemzetiek szemé-
közé, hogy áltatás és kortesfogás volt
mindaz a sok szép beszéd amit vezérük
itt és ott mondott a kiegyezésről, annak
hű bajnokaként akarva magát feltüntetni.

Világos, hogy áltatás volt, mert aki
nemcsak vallja magát a Deák politikája
hivének és örének, a választók, a „felsé-
ges nép“ előtt, hanem aki valóban tes-
testől és lelkestől az is, — az sohasem
akart volna magának, de meg ethikai
érzéke meg sem engedte volna, hogy a
függetlenségi párttól kölcsönzött jelszavak
és ígéretések által akarjon magának
pártolást szervezni és szerezni szava-
zókat.

Már pedig ezt az eljárást, a kiegyezés
egynemely állítólagos hű öre nagyon is
helyén valónak találta a most nemrég
lezajlott választási campagnében.

Ezért nem lehetnek ők a kiegyezés
őszinte hivei, és azért mert Deák nem
egy minduntalan változtatható művet te-
mett meg, amelyen ők kényük kedvük
szerint tágítsanak és szűkítsenek — ha-
nem egy hosszú hosszú időre szóló álda-
sos közjogi kapcsolatot, melyet némely két-
kulacsos politikusok hol dicsérnek, hol
meg fogcsikorgatva ráznak, s minden ere-
jükkel eltépésén fáradoznak.

Csak az a jó benne, hogy se dicsé-
retük, se dühök absolute semmit sem
árt neki.

S marad továbbra is az a nagy böl-
csességgel s hazaflassággal megalkotott
közjogi kapocs, melynek igazi értékét
csak egy párt ismeri el, melynek kitartó
és hű öre, csak egy párt: a szabadelvű-
párt. —

Országgyűlés.

Márczius 12.

A felirati vita elején ma Sima Ferencz be-
szélt az Ugron Gábor felirati javaslata mellett.
Utána Mohay Sándor mondott nagy figye-
lemmel hallgatott érdekes beszédet. A szóló a
kiegyezést Deák Ferencz szellemében kívánja
fenntartani s veszedelmesnek tartja annak tági-
tását, valamint a megszorítását is.

Bánó József beszélt ezután Apponyi ja-
vaslata mellett. Bánó nagyon régen nem volt
tagja a háznak s ez meglátszott beszédén; ezért
keltett a szabadelvű-párton óriási derűtséget az
a naiv jelentése, hogy Hegedűs Sándor tegnapi
beszéde oly személyeskedő volt, a milyenek az
ellenzéki dikezők nem szoktak lenni.

Perényi Zsigmond báró a felirati bi-
zottság javaslata mellett mondott figyelemreméltó
beszédet s örömmel vette, hogy az a passus,
mely közjogi aggodalmakra szolgáltatót alkalmat,
módosítani fog a felirati bizottság által.
Majd érdekesen fejtegette a kinevezésről vallott
elveit. Aztán védelmébe vette a közigazgatást,
melyet nem tart olyan rosznak, hogy ennek ja-
vitásán kívül sürgősebb feladata nincsen az or-
szágnak.

A felirati vitának folytatását hétfőre ha-
lasztván, az interpellációkra került a sor. —
Gullner Gyula egy a katonai büntető bírósá-
g által hozott ítélet ügyében interpellálta az
igazságügyi minisztert. Váradny Károly a
kereskedelmi minisztertől azt kérte, hogy mikor
szándékozik életbeléptetni a munkás-betegségé-
lyző-törvényt?

Baross Gábor kereskedelmi miniszter
azonnal válaszolt az interpellációra s megjegye-
zte, hogy e törvény végrehajtása a leggon-
dosabb előkészítést igényelte; a napokban azon-
ban már kiadta a rendeletet, mely tudatja az
érdekeltekkel, hogy a törvény 8. 1892. apr.
1-én fog életbeléptettetni.

Baross választát a ház egyhangu örömmel
vette tudomásul.

Ezután Thaly Kálmán intézett interpel-
lációt a honvédelmi miniszterhez az iránt, hogy
minő stádiumban van a nyomozás az ellen a
közöshadseregbeli hadnagy ellen aki Debre-
czen piacán egy honvéd közvitét felpotozott
amiért ez nem köszönt neki?

Az interpellációt közölni fogják a mi-
niszterrel.

Belföld.

— Ev. ref. zs. nat. A konventi tagok vá-
lasztására vonatkozó szakasz tárgyalásánál fel-
szólalt Kiss Áron püspök is. Püspök társai és
igy ő is — ugymond — a presbiteriumoktól
nyerték megbízásukat s ő kötelességének tartja
a presbiteriumok jogainak védelme mellett fel-
szólalni. Ha a zsinat többsége másként határoz
s törvénynyé válik az, hogy a konventi tagokat
ne a presbiteriumok válasszák, hanem az egy-
házkerületi közgyűlések — ő meghajlik a tör-
vény hitelező ereje előtt, de addig hűve marad
a presbiteriumok választási jogának. Révész
Kálmán szerint ennél a kérdésnél a vezérszó a
„zsinat presbiteri elv.“ Két tekintély véleményé-
re hivatkozik, a Révész Imrére és Kovács
Albertére. Mind a két tekintély kitűnőknek
elismert munkában állítja, hogy a zsinatpres-
biteri elvvel nem ellenkezik az, hogy a konven-
ti tagokat az egyházkerületi közgyűlés válassza.
Részletesen foglalkozik az egyes szónokok
érveivel s Dégenfeld gróf módosítását pártolja.
Sokan szóltak még, mignem a zsinat tagjai,
megunva a vitatkozást, zajosan kezdték a sza-
vazást követelni. A névszerinti szavazás ered-
ménye a következő: Dégenfeld József gróf
módosítványára szavazott 68, ellene 35 s így
Lukács Ödön módosítványa elesett.

A szombati ülésen hosszabb vitára csak a
61 szakasz 1. pontja adott okot, melyhez Kiss
Albert orsz. képviselő azt a pótlást indítvá-
nyozta, hogy a zsinati előmunkálatokat a kon-
vent a zsinati választások előtt küldje meg az
egyházmegyéknek, hogy a zsinati tagjelöltek
programot adhassanak. Ez ellen a módosítás
ellen először Beóthy Zsigmond, majd Szász
Károly szólalt föl. Bernáth Elemér a mó-
dosítást pártolja, mert nagyon szükségesnek
tartja, hogy mindegyik protestáns ember idejében
értesüljön arról hogy mit fog tárgyalni a zsi-
nat. Dégenfeld József gróf helytelennek
tartja az országgyűlési és zsinati képviselővá-
lasztások közt vont analogiát. De ha már ezt
hozzák föl, kérde hogy vajon a képviselőválasz-
tások előtt is közlik-e a polgársággal az or-
szággyűlési ciklusban tárgyalandó törvényja-
vaslatokat. Nem fogadja el a javasolt módosítást.
Hosszu vita után Tisza Kálmán tett néhány
megjegyzést, mire Kiss Albert kijelenti, hogy
módosításának azt a kifejezését, hogy a mun-
kálatok „a választások előtt“ küldendők szét,
visszavonja, mert az félremagyarázásokra adott
okotl A kormányzati hatóságokról szóló rész
negyedik fejezetét ezután vita nélkül elfogadták
s megkezdték az ötödik fejezet tárgyalását,
mely a zsinatról, annak megalkotásáról s
hatásköréről szól.

A tárgyalást ma d. e. folytatják.

Az új bankkormányzóra Kaucz Gyulára fontos feladat megoldása vár és rendkívüli jelentőséggel bír reánk magyarokra nézve, hogy e fontos feladat megoldására magyar ember hivattott. A valuta rendezésének első eszméjét a magyar pénzügyi kormányzat penditette meg, megoldásában jelentékeny szerep jutott a magyar szakértőknek és örvendetes, hogy a bankteendőinek teljesítése is magyar szakférfi feladata lesz.

Nehéz és sok áldozatot igénylő polczra lép Kautz Gyula. Nem annyira új méltósága emeli őt magasabbra, mint inkább nevének külföldön is elterjedt tudományos nimbusza emeli majd magasabbra azt a fényes állást, melyet tegnap elfoglalt.

Fejérváry honvédelmi miniszter a pécsi szabadelvűpárt által felajánlott jelöltséget nem fogadta el.

Gr. Szapáry Gyuláné szombaton a főváros egész előkelő világát hívta össze, hogy a felvidék sujtott népe érdekében a társadalom csucsán kezdeményezzen akciót, mely aztán nagyszabású és minden köröket magában ölelő lesz. Az értekezlettel melyen magalakították a végrehajtó bizottságot s Jókai felolvasta az általa a gyűjtővekre szerkesztett felhívás szövegét. Az új egyület Jókai indítványára „Felebarátok”-nak nevezték el. A magyar közönség mindenképp nyilvánuló áldozatkészsége irányt a segélyezés akciója vezérkart nyert.

Az izr. nőegylet jelmezestélye.

— Ruy Blastól —

márczius 12.

Olyan bál volt ez, minőre azok a „bizonyos öreg emberek” sem emlékeznek, a kikre valami rég nem látott dologban hivatkozni szoktak.

Nagyon természetes, hogy ha megtekintette az ember az összes páholyokat elfoglaló közönséget, a főfő érdeklődés a jelmezes hölgyek-re irányult.

Én újságírói tisztemhez híven, ez estén ki-neveztem magamat királynak és cercler tartottam közöttük a mint bevonultak a mellékteremből.

Elsőnek egy szép fiatal leány lépett be.

— Ah, ön a n g y a l (Diószeghy Erzsike.)

— Kérem, kérem, hiszen nekem nincsen angyal kosztümöm?

— Az mindegy kisasszony ön angyal kosztüm nélkül is.

Ah de itt jön egy roccós hölgy. Ez Pompadour asszony (Lippmann Sámuelné.) Emlékszik asszonyom a következőkre: Őnbe szerelmes volt XV. Lajos király, ön szerelmes volt Subise hercegbe, a herceg szerelmes volt az ön társalkodó nőjébe ez pedig roppantul szerette az ön komornáját. Ez a komorna pedig — belém volt szerelmes, a ki akkor fiatal kereskedőseged voltam. Már most ha nekem kirándulnom tetszett Versaillesből Kisvágy vagy Trianonba: a komorna jött utánam, a komorna után ment az ön társalkodónője, ez után jött Subise herceg, a herceg után jött ön, ön után ment a király. És így huzoztam én egyszerű kereskedőseged létemre, magam után az egész francia udvart. Emlékszik erre asszonyom? Az az dehoggy emlékszik! Azt ön akkor nem tudta, mert külföldben majd hátul kötötte volna a sarkunkat.

Ime egy másik roccó (Rosenberg Vilma.) Nevezük őt Du Barry grófnőnek, elég szép hozzá. Őnnek, kisasszony, a Szent-Lajosteren azt sugta egy cigány asszony, hogy valaha Franciaországban quasi királynője lesz. Pedig ön akkor csak egyszerű virágkészítő leány volt. És a jóslat beteljesült, ön balkézről XV. Lajos neje lett. Ön még nagyon fiatal ahhoz hogy tudná miszerint ön Franciaországban 2 ezer millió livrejét emésztette fel.

Apropós cigány asszony! Azaz hogy cigányleány, volt az itt kettő (Zichermann Gizella és Beyér Kornél!) összeszedtem minden cigánynyelvbeli tudományomat, mondván nekik:

— Romanó csibakero sziklariben.

— Nabugodonozor! felelték ők vissza, a mi testvérek között is annyit jelent, hogy „ne bolondozzon az ur”!

És ott jön a szép Szilágyi Erzsébet (Berger Jenőné) igazán magyaros díszes jelmezében. A szép asszony olyan mosolygó, oly nyájas, mintha sohasem lett volna dolga az álnok eselszövő László Királyllyal.

Jándorfejedelem ucsese! itt van egy bologárnő! (Weinberger Zsuzsanna) Szinte szerettem volna ellene valami szivmerényletet követni el amint az Bulgáriában szokás.

Tudják-e önök mi az az agálea leontopodium? Hogyan? Önök nem tudják mi az az agálea

leontopodium? No mert én sem tudom de anynyi bizonyos, hogy volt kettő is és pedig diszpeldány (Weinberger Vilma és Fried Margit. Annyit megtudtam aztán tőlök, hogy őket havasi gyopárnak hívják.

Ooda jön hozzám egy szép markotányosnő, (Kohn Lina) a ki a kalapján egy 5-ös számot viselt (?) s azt mondja:

— Tessék venni a kulacsomból cognacot! Ha ön öt pohárral vesz, a hatodikát ráadásul adom.

— Nos töltsön egy pohárral! Kitölti megiszom — és megyek.

— Hát a fizetés, mondja ő.

— Bocsánat, én azt a hatodikát ittam meg, a mit ön ráadásul adott.

Éppen egy sereg paraszt leánnyal beszélgetek (Grossmann Emma, Schön Róza, Roth Emma, Spitz Róza) mikor észreveszem, hogy egy fényképész (Neumann Mathild) lekapott bennünket, sőt megkínál az arczképpemmel.

— Bocsánat kisasszony, nekem a saját képem nem kell. Nem tudok vele egy szobában hálni és éppen ezért én minden nap — más nap járok haza.

— Tessék virágot venni! — hallom magam mellett (Feldmann Jolán árulta.)

— Ejnye de szép virág állvány! Nos kisasszony, mondja meg nekem, mi különbség van ön és a virágai között?

— Önök férfiak azt mondanák, hogy — semmi.

— Bocsánat, óriási a különbség, mert önben teljesen hiányzik a virágok főfő tulajdonsága: az hogy a virág hagyja magát bárki által leszakíttatni.

Annyira elbámult ezen a merész hasonlaton, hogy a markomban felejtette azt a „bükk”-öt, a mit a virágjáért kikészítettem s így lettem én a bál után egy forinttal gazdagabb. Az igaz, hogy ezt a forintot is hiába kerestem reggel. Elrepült a többivel.

— Roth Irma persze azt hiszi, hogy ő volt a n a p r a f o r g ó, holott mi voltunk azok, a kik ő körülte forogtuk. Ejnye, nincs itt valaki, a ki ezen a viczcemen s z e l l e m e s e n — nevéssen?

A mint körültekintek, hát egyszercsak meglátom a szini tanoda egy növendékét (Payer Józsefné.) Csakhogy mi nézők nagyon meg voltunk r ö v i d i t v e, mert a ruhája nagyon h o s s z u volt. Majd adott volna neki a színigazgató, csak mert volna a szinpadon ilyen h o s s z u ruhában lépni fei a szini tanodában.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Az idealista.

(Elbeszélés)

Vértesi Gyulától.

I.

A mai estével kezdődött el az én igazi életem. Eljártam első nagy szerepemet. Oh, arról csak a színésznek van fogalma, hogy mit jelent ez a három szó: első nagy szerep!

Az ábrándos, lázas álmok első megtestesítője, az ezerszer átálmodott boldogságnak első kézzel fogható képe, a dicsőség első sugara, első csókja!

Nyujtja az élet más ehhez fogható gyönyörűségeit? Mi, csak mi színészek, élvezzük a dicsőség teljes közvetlenségét. Még most is fülemben csengenek a tapsok, a kihívások. Velem örült, velem sirt az egész nagy közönség. Hát van emnyi hatalma egy királynak mint nekem, a szegény színésznek?

Oh, légy áldott, ezerszer áldott te művészet! Érted akarok élni egy egész életen keresztül. Jöhet ream nyomor, szenvedés csak te ne hagyd el soha!

Testet, lelket önteni a holt szavakba, megteremteni egy alakot szenvedélyeivel, gyöngéivel, szerelmével és bánatával, mindezeknek kifejezést tudni adni, átérzeni azt, a mit kifejezünk, az öngyilkosság eszméjével foglalkozni. ha

Hamlet „lenni nem lenni”-jét mondjuk el, tépő fájdalomt érezni a Julia ravatalánál és lelki szemünkkel látni az árnyakat, melyek Rikhard álmát zavarják: ez a művészet, ez a tudás.

De persze ezeknek a szegényeknek fogalmuk sincs erről. A múltkor is, mikor a próbán Telesi bátyákkal beszélgettem ezekről a dolgokról, a vén komédiás mosolyogva veregette meg a vállamat.

— Nagy idealista vagy te öcsém, magyarárn mondva: nagy bolond!

Szegény ember, nem is haragudtam rá, csak sajnáltam. Hát miben különbözik az ilyen ember az ökörtől, vagy más négy lábútól?

Hiszen az idealizmus a lélek. Hát ember élhet e nélkül? Hát e nélkül élet az élet? Nem más a mi ezünk, mint a többi állatoké? Hát csak azért élünk, hogy együnk ilyünk, szaporítsunk?

Hát lehet szerelem, szeretet, hűség, barátság, művészet idealizmus nélkül?

Szegény Telesi bátyánk!

És végre is én látom az élet komor igazságait, csak nem akarom mindig látni. Nem mondom én, hogy nem lehet színészfogásokkal is hatást elérni a szinpadon, hogy nincs aljas hűtlenség, hitvány barát, s hogy nem lehet a szerelmet megvásárolni, csak hogy én nem tudok és nem akarok komédiázni, nem tartok becstelenné mindjárt mindenkit és nem tartom igaz szerelmeknek azt, a mit meg lehet venni.

Különb, hátha igaz van az öreg urnak? Nem jobb-e az életet komornak, sötétnek festve

látni, s csak lassanként látni meg rajta a fényt, a sugárt, mint megfordítva lassanként kialudni látni minden fényt, minden sugárt?

Eh, bolond gondolatok! És épen ma, dicsőségem napján. Ugy-e édes istenem, nem engeded, hogy csalódjam ez életben, az emberekben?

Csalódnai? Azt hiszem, lesz eszem hozzá: nem bizni olyanokban, a kikben csalódnai!

II.

Megérkezett édes anyám. Most kezdődik csak el a boldog élet. Szegény jó anyám, csak kárpótolni tudnám azért a sok bánatért, melyet neki okoztam.

Legszebb álmait, reményeit tettem tönkre, mikor az egyetemem ott hagytam s eljöttem színésznek.

Kétségbe volt szegény esve. Ki lesz most már agg napjaira az ő gyámolója, segítője? Biztosnak hitte, hogy ezen a pályán magamnak sem tudom megszerezni a kenyeret, nem hogy neki.

És ime, megsegített az isten s fizetésemből szegényesen megélhetünk mind a ketten.

Szegény jó anyám, még egy kissé most is faj neki lemondani kedvencz terveiről.

Tegnap is, mikor az előadás után haza jöttünk, elkezdte kérdezgetni, hogy tanulgatok-e néha jogi dolgokat, hogy szándékozom-e vizsgázni, mert nem szeretne addig meghalni, míg teljesen biztosítva nem látná a jövőmet. És sehoggy sem bírtam szegénnyel megértetni, hogy az én pályám sem sokkal bizonytalanabb, mint

— R a g o z z u n k kisasszony, mondok neki, ahogy a szinatanodában a friss csárdást nevezik. Mert hát vigyem el engem a z ö r d ö g, ha ez a Magyariék bandája nem kitűnően játszik!

Utczu neki! A mint így a falra festettem az ö r d ö g t. egyszerre csak ott terem mellettem egy szépen felszarvazott, szép kis ördög (K a n n e n g i e s s e r I l o n a) elkapott és vitt, vitt az én szinatanodás kisasszonyom mellől és be a táncforgatagba. Én eddig azt hittem magamról, hogy az emberiség ama osztályához tartozom, a kiket nem az ördög visz el, hanem — én viszem el az ördögöt. — Most — fájdalom — megtanultam, hogy nem úgy van.

De most álljon elő a nálamnál okosabb tudósító és beszéljen é k e s e b b e n azaz: közölje a jelen volt hölgyek névsorát a következőkben:

Asszonyok: Áldorné, Baum Miksáné, Bulster Ágostonné, dr. Balkányi Miklósné, dr. Balkányi Edéné, Berger Jenóné, Berger Mórné, Berger Henrikné, Biedermann Józsefné, dr. Brüll Bertalanné, Erdénié, Erber Vilmosné, Fischer Adolfné, Friedné, Fisch Ignáczné (N. Léta) Fekete Jakabné, Fischbein Ignáczné, Goldberger Lajosné, Gelbmann Józsefné, Hirschfeld Árminné, Hoffer Sándorné, Halmágyiné, Hollender Gyuláné, Hoffmann Sándorné, Hochfelder Jakabné, Ipolyi Rezsín Kendéné, dr. Kola J. né, Kovács Józsefné, Kaufmann Lajosné, Krémer Jakabné, Klein Lászlóné, Kohn Zsigmondné (B. Hunyad), Kohn Gyuláné, Kohn Henrikné, Kohu Mórné, Dr. Kemény Mórné, Kandelné, Keszen, baum Jónásné, Kannengieszerné, Lippmann Sámuelné, Lusztig Mórné, Lindenfeldné, Mayer Emilné, Márkus Miksáné, Mandelné (Szatmár), Müller Sándorné, Nagy Jakabné, Neumann Jakabné, Nánássy Lászlóné, Neumann Lajosné, dr. Popper Alajosné, Propper Mórné, Péterffy Benóné, Pájer Béláné, Dr. Rothschneckné, Rott Lipótné, Riesz Lipótné, Rosenberg Jakabné, Róza Lajosné, Riedlné, Rosenzweigné, Szilágyi Károlyné, Steinacker Sándorné, Stern Józsefné, Stern Gyözőné, Stark Ignáczné, Silbermanné, Steinbergerné, Sarkadyné, Spitz Gyuláné, Steier Sámuelné, Schwarz Mórné, Scheer Lajosné, Steier Gyuláné, Dr. Szántó Sámuelné, Tu ai Farkasné, dr. Tihanyi Sámuelné, Tóth Gyuláné, Váradiné, Vecsey Imréné, Weinberger Lajosné, Weisz Sámuelné, Diószegi Jánosné.

L e á n y o k: Aldor Tekla (Nagy-Károly) Altmann Sarolta, Adler Lina, Adler Berta, Adler Mariska, Adler Róza, Altmann Irma, Berger Kornél Bass Netti, Brück Frida, Brück Lina,

Czigler Kata, Czigler Netti, Fülöp Hermin (Ujvárosról), Fischer Frida, Fisch Paula (Léta) Friedk. a. Fischer Lotti, Fábrián Cella (Nyiregyháza), Fischbein Ilka, Feldmann Jolán, Fisch Róza (Munkács), Grossman Emma, Geiger Irma (N. Várad) Krausz Janka (Szaniszló) Kohn Juliska (Gyöngyös) Kohn Lina, Kannengiesser Laura, Klein Mina, Kohn Janka, Klein Sarolta, Klein nővérek, Laki Fáni, Löwinger Laura (Szolnok), Lőrincz Vilma, Lindenfeld Barta, Leopold Sarolta, Markovits Róza, Neumann Lenke, Neumann Fáni, Neumann Matild, Propper Irén, Propper Matild, Propper Aranka, Propper Sarolta, Propper Giza, Roth Irma, Rozenzweig Etelka, Riedl Róza, Rubin k. a. Rosenberg Olga, Rosenberg Szerén, Rubin Amália, Rosenberg Malvin, Schwarz Regina, Scheer Janka, Schwarz Netti, Schön Hermína, Spitz Málka, Spitz Karolin, Spitz Róza, S. I. Stein Eszti, Sichermann Gizella, (M. Sziget) Telegdy Szerén, Weisz Helén, Weinberger Mina, Weinstein Etelka, Weisz Szidónia, Weinberger Zseni, Winkler Anna, D. Bujdosó Erzsébet, Steinacker Viola, Starck Szerén.

Márczius 15.

A tavaszi szellők szárnyán itt vagy, megérkezel újra márczius idusa, szabadság nagy napja! Eljősz, hogy szelid szent emlékeink hatása megdobogtassa újra szíveinket. A vén lobogokat kibontjuk, arcunk a lelkesezés pírjában ég, kezeinket egybe kapcsoljuk és áldó imádság mellett, mondjuk el szent neveiket azoknak, kik örök példányképei maradnak előttünk a haza szeretetnek.

A k o l l e g i u m b a n. A főiskolai ifjuság által rendezett ünnepély tárgysorozata a következő: 1. szakasz: 1. Gyülekezés a kollegium udvarán d. u. 1/3 órakor. 2. sz. Kantus éneke. 3. Szavalt: Nagy Kálmán 3. jh.-tól, 4. Cántus ének. 5. sz. Alkalmi beszéd; Jánossy Zoltán esk. felől. 6. Cántus ének. II. szakasz: 7. Kirándulás az oroslánhoz. 8. Cántus ének. 9. Szavalt Diószegi Mihály 3. től 10. Cántus ének.

A f ő r e á l i s k o l á b a n. A főreáliskola felsőbb osztályú tanulóiból alakult gyűlési kör is megemlékezett Márczius 15-éről midőn f. hó 13-án tartott gyűlésén megújította a nagy nap emlékét. — Az ünnepies gyűlést, melyen megjelent az igazgató és a tanári kar, valamint az egész tanuló ifjuság, a vezető tanár nyitotta meg mire Vilmos Béla VI. o. tanuló vázolta az 1848. évi, márczius 15-én történt főbb eseményeket, Steiner Sándor VII. o. tanuló pedig elszavalt a „Talpra magyar”

Végül Fazekas Sándor, igazgató intézett az ünnep jeleatóságát fejtegetve, hazafias buzdító szavakat a tanuló ifjakhoz. Az ünnepi hangulatot nagyban emelte a bevezetésül és befejezésül énekelt Szózat és „Himnusz”, melyeket a Zimmermann Gyula tanár vezetése alatt álló ifjusági énekkar adott elő.

A kereskedő ifjak önképző egylete márczius 15-én este 8 órakor saját egyleti helyiségeiben (Csanak ház) ünnepélyt rendez melyre a rendezőség ez uton hívja meg a közönséget. Az ünnepély sorrendje a következő: Elnöki megnyitó. 2. „A szózat” előadja a dalárda. 3. Felolvasás Dr. Szántó Sámueltól. 4. „Kossuth csillaga” költ. Hirsch Nándortól szavalja Glück Antal. 4. „Talpra magyar” előadja az egylet dalárda.

H-Szoboszlón reggel 8 órakor isteni tisztelettel kezdik a ref. templomban. Ezt követi a város háza udvarán Fehér Gábor alkalmi beszéde és Körner Béla szavaltja. Közben a dalárda hazafias dalokat énekel. Délben bankett lesz.

H-Böszörményben is fényesen szándékoznak megünnepelni a szabadság napját. Reggel a ref. templomban Bakóczy János lelkész alkalmi beszédet mond, mely után a közönség a központi iskola előtti főtérre vonul, hol hazafias dalokat a Beke Antal kitiűnő vezetése alatt lévő városi dalkör énekel. Emlékbeszédet Szinay Gyula orsz. képviselő mond. Eldördül a szokásos 48 ágyulövés is. Este bankett.

H-Nánáson Rákosi Viktor (Sipulusz) tart alkalmi beszédet e nagy napon.

Napi hírek.

— Intézkedések a lelkészválasztásra. A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriumának tegnapi közgyűlésén jelentették be a Derecskén megejtett lelkész jelölés ösmert eredményét, amelyet a közgyűlés, mikor Kiss Áron püspök nevét hallotta, éljenzéssel vett tudomásul. Az egyháztanács ugyanakkor megtette a márczius 27-re kitűzött lelkészválasztásra vonatkozó köteles intézkedéseket. Elrendelte, hogy a választási határidő a templomokban két egymást követő vasárnap kihirdetessék (egyszer már tegnapi megtörtént); — hogy az igazoló jegyek, noha egyetlenegy jelölt lévén, Kiss Áron püspök, szavazás nem is várható, a szavazásra jogosított egyháztagoknak kézbesítés

más pálya kivéve a hivatalnokit. Na de ebből nem kérnek. Nap nap után bejárni a hivatalba, körmőlni estig mint valami írógép, hitvány fizetésekért végezni azt az egyforma unott munkát, napok, hónapok, évek hosszú során, egy egész életet át — br! inkább ásnék, kapálnék, fát vágnék, vagy bármit csinálnék!

Valóságos kis Eldorádó a mi lakásunk. Szép kétszobás udvari lakás, az ablakok mind a kertre nyílnak. Csak az a baj, hogy édes anyám otthonról két nagy menykű vén szekrényt hozott el, (még valamelyik ősapánk csináltathatta) s a két szobának majdnem felét ezek foglalják el, s bizony megkopott politurás oldalaikkal, sárgaréz oroslányfejeket ábrázoló kihúzó karikaikkal vaskos, durva faragású monogramjaikkal nem kölcsönöznek a szobáknak valami modern színt. De azért én szeretem elnézegetni őket.

Látásuk gyermekkorom ezernyi kedves emlékét ébreszti föl bennem.

Az egyik szekrény oldalán egy nagy fekete zsiros folt látszik; oda szokta volt szegény jó nagyapám a fejét hajtani, mikor délutánként a zsölyében elszunyókált, én pedig kis tasskó létemre ludpehelylyel csirögattam az arcját, a nagyokat nevettem, mikor álmában oda-oda kapott.

Ott a második fiókban, ott állott az én kis pénzszekrényem, a névnapkor, születésnapkor kapott hnszasokkal; ott a sarkon van a szög helye, melyen lógni szokott a „Nagy-Nemzeti Kalendárium”, a szekrény tetején pedig

hadirendbe állítva látom a befőzött seregét, ifjuságom egykori elérhetlen vágyait.

Ha kinyitom a szekrény ajtait, megüti az orrom valami nehéz, de kedves illat: a szekrény fenekére téltre eltett szárított zsálya illata: bent a szekrényben pedig ott csüggenek nagy rézkampók a régi módi selyem ruhák a nagy, széles virágu csipkés kendők melyeket szegény édes anyám még most is csak sátoros ünnepeken mer előszedni.

Jó öreg szekrények, csak foglaljátok el bátran kis szobánkat; de cserébe juttassátok eszembe gyermekkorom kedves emlékeit, vén oroslánvid csak hadd szorítsák a rézkarikákat mérgesen fogaik közé, hadd jusson eszembe az a kis pufók képű gyerek, a ki eleinte úgy félt, remegett a haragos tekintetű sárga oroslányfejtől.

III.

Furcsa dolog az, hogy milyen gyorsan megváltoztathatja az ember véleményét valakiről. Horgay Mariskát például eddig is nagyon kedves, derék leánynak tartottam, de már azt föl se tettem volna róla hogy gyöngéd, nemes szíve is van. Olyannak hittem, a minő a legtöbb leány: felületes, könnyű lelkű, mélyebben ritkán gondolkozó. És erre az általános meggyőződésre sajnos, a magam tapasztalata vezetett, akkor, midőn a leányok közt kerestem azt, aki az én lelkemben alkotott eszménynek megfelelően. Természetes, hogy nem találtam meg, de azért a keresésről nem mondok le, s egyelőre

megbecsülöm ezeket a könnyű kis játékszereket is, csakhogy a szívem nem nyitom meg egyik előtt sem. Ők nem is értenek meg, fel se tudnák fogni az én szerelmem nagyságát, tisztaságát. Majd megnyílik az, ha megtalálom azt a ki előtt méltó lesz megnyílnia, s ez azután fog benne találni olyan igaz, olyan tiszta szerelemre, a minő csak lehet e földön.

Na de hát, hogy változott meg az én véleményem Mariskáról? Délelőtt valami könyvet akartam neki vinni, de nem találtam otthon. A testvére azt mondta, hogy kimult a nagy fehér ga lambja és azt siratja lent a kertben.

— Megbolondul az a leány előbb-utóbb — végezte be Nina a beszédét.

Ezt a Ninát tulajdonképp sohasem szerettem valami nagyon, most pedig egészen visszatartónak találtam. Hát az a szegény leány bolond azért, hogy sajnálja a kedves madarát.

Lent a kertben egy öreg bodzafa alatt ült Mariska, az élettelen galamb szép fehér fejére reá nyomta piros ajkait hullámos fekete haja pedig reá borult a kis halottra — s úgy zokogott.

Egyszerű fehér nyári ruha volt rajta, minden díszítés, minden csipke nélkül, ruhája alól kis piros papucsba bújtatott lába kandikált ki, mellette a földön széles karimájú szalmakalapja hevert.

(Folyt. köv.)

senek: — hogy a választók névjegyzéke a jövő vasárnap isteni tisztelet után mind a négy templomban felolvastassék, azután pedig hétfőn kedden szerdán az egyház hivatalos helyiségében közszemlére kitéssék, amely idő alatt a névjegyzékre vonatkozó felszólamlások ugyanott megtehetőek lesznek. A névsor lezárásával az elnökség bizatott meg. A névjegyzéket a szavazatszedő küldöttségnek amelynek elnöke Némethy Lajos lelkész, mint az egyházmegye megbízottja lesz, Simonffy Imre főgondnok fogja kézbesíteni. A választáshoz a presbiterium az egyház részéről kiküldi főgondnokon kívül K. Tóth Kálmánt, Mészáros Józsefet, Csanak Józsefet, Kovács Józsefet, Keszei Józsefet, L. Nagy Bálintot, Kertész Jánost és Somogyi Pált.

— A választás helye a városháza nagyterme.

— **Szegényápoló és dologház** Debreczen város tudvalevőleg községi jellegű szegényápoló és dologházat szándékozik felállítani s ezzel együtt rendezni akarja a koldulás ügyét is. A tanács valamennyi törvényhatósági joggal felruházott várost megkereste az iránt, hogy ha dologházzal és szegényápolóval bírnak, küldjék meg annak alapszabályait, költségvetését és a koldulás eltörlésére vonatkozó szabályzatot. Hogy hol létesülne ez az égetően szükséges emberbaráti intézmény, azt egyáltalában nem lehet még most megmondani. A régi kórház épületei nem megfelelőek. Legalkalmasabbnak látszik a vágóhídi kaszárnya, de még ezt is sokkal kellene bővíteni. E jökarban lévő laktanya körül a városnak nagy területű földjei vannak, amelyekben bőven találnának munkát a dologház lakói. — Csak hogy itten körülbelül 80 személy volna elhelyezhető, holott legalább is 300-ra kell számítani. A rendőr főkapitány jelentése szerint mostan 72 férfi és 42 nő koldus van czimerrel ellátva. De ez távolról sem felel meg azok valódi számának, akik a koldulásra rá vannak szorulva.

— **Az „István“ malom ügyvezető-igazgatója.** Az „István“ malom társulat igazgatósága szombaton d. u. tartott alakuló ülésében elnökké ismét S e s z t i n a Lajos igazgatósági tagot, ügyvezető igazgatóvá pedig M a y e r Emilt eddig is egyik ügyvezetőt választotta meg, aki jövőre egyedül van megbízva az ügyek vezetésével.

— **A közbüvőhid épületei.** A debreczeni közbüvőhid építésére vonatkozó árlejtést lapunk mai száma közli. — A hatalmas épület tömeg a gépberendezéssel együtt, a melynek szállítására később hirdetnek árlejtést, 2000000 ft-ba kerül. A telep 139 méter széles és 158 m. hosszú jökorra területet foglal el, mely téglafalal lesz körülvéve. A vágóhid összesen 11 különféle épületből áll. A diószegi utra néző kapu két oldalán két egyforma terjedelmű és kinézésű földszintes lakóház foglal helyet, melyek az igazgató, állatorvos, gépész, kapus, rendőrség, szolgák lakásai és hivatali helyiségekül szolgálnak. Ezen két lakóházzal egy vonalban épülnek a kocsiszín istállóval, a sertéskopaszó és pazalmos, tehén és sertésistállók, és az egészségi udvar vágókamarával, istállóval, A tágas udvar középső részét párhuzamosan négy nagy épület foglalja el, amelyeknek mindegyike 51 méter hosszú és 15 méter széles. Ezen épületek közül az első istálló, marhák juhok, bárányok számára; a második vágó-épület, 24 nagy és 16 kis marha számára; a harmadik fedett perzselő és sertés vágó, a negyedik sertés olakat foglal magában. Az udvar közepe táján emelkedik a gépház és a magas viztartó torony; e mögött pedig két oldalt szabadperzselő terek nyílnak. — Az egész telep vízvezetékekkel és sűrítővel ellátott csatorna hálózattal lesz berendezve.

— **Köszönet nyilvánítás.** Mindazon mélyen tisztelt pályatársak, közel és távollévő rokonok és ismerősök kik boldogult kedves nóm temetésénél történt megjelenésük által úgy irántam, mint családom iránti részvétőket nyilvánították, fogadják legmélyebb hálaérzettel teljes köszönetünket. Debr. 1892. Márczius 14. Kenderessy Lajos.

— **A Dobozy temetőt bezárják.** Simonffy Imre polgármesternek és főgondnoknak az ev. ref. presbiterium tegnapi közgyűlésében az ügynökök részéről előterjesztése alkalmat adott arra, hogy a temető rendezése tárgyában nyilatkozzék. — A temető rendezését ugyanis a presbiterium sürgeti a városi tanácsnál. A polgármester főgondnok idevonatkozólag kijelentette, hogy a közóhajt képező temető-rendezés feletti tárgyalások még ez év folytán megindulnak. Erre annyival inkább szükség van, mivel a Pavillon laktanyának még ebben az évben megkezdődő építése miatt a szomszédos Dobozy temetőt be kell zárni. A bezárás már f. évi a p r i l i s 1-én megtörténik s 40 évig többé senkit sem szabad oda temetni.

— **Ügyvédek száma Debreczenben.** A debreczeni ügyvédi kamara névjegyzéke szerint 1891 decz. 31-dikén Debreczenben hatvankilenc ügyvéd és tizenhét bejegyzett ügyvédjelölt volt. Tehát minden 826 lélekre esik egy ügyvéd. A kamara egész területén, pedig mely Hajdu, Szabolcs és Jász Nagy Kun Szolnok vármegyékre terjed ki, van 215 ügyvéd és 50 ügyvédjelölt.

— **Telefon a városgazdai hivatalban.** A külön-külön telefontal ellátott III. kerületi kapitányság és bejelentési hivatal május 1-jén egymás közvetlen szomszédságába s ugyanazon épületbe költözködve, az így feleslegessé vált egyik telefon-gépet a tanács a városgazdai hivatalba rendelte, ahol szintén szükség van telefonra.

— **Adományok jótékony célra.** Az első debreczeni takarékpénztár múlt évi nyereségéből 1100 forintot következé 45 intézmény között oszt ki segédelemként: deb. főiskola szegény tanuló 100 frt. ref. ispotály 80 frt. Csokonai kör Emlékkertek fenntartására 60 frt. Ingyen iskoláztatási alap, iparisk. alap 50—50 frt. Fröbel gyermekkert, Vöröskereszt egyesület deb. fiókja, deb. szinügyelet, főisk. természetrajzi muzeum 40—40 frt. r. kath. ispotály, nőegyleti árva-ház, deb. dalgylet, tűzoltóegylet, állandó tornacsarnok, Emke deb. fiókja, 30—30 frt. ág. ev. elemi iskola, keresk. ifjak kórháza, hit-tanhallgatók, joghallgatók, gazdaszok, kereskedelmi tanulók, reáliskolai tanulók, iparos ifjak segélyző egyletei, keresk. ifjak önképző egylete, deb. zenede, kertész-egylet, t e m e s v á r i ev. ref. egyház 20—20 frt. izr. elemi iskola építési alapja, izr. kórház, izr. betegsegélyező egylet, honvéd egyt. temetk. alapja, nyomdász segélyegylet, csizmadia ifjak betegsegélyző egylete, főisk. gyorsírók egylete, tanító képezdészek önképző egylete, főisk. gyorsírók egylete, gyógyszer elme-betegeket segítő egylet B p e s t e n, S z a t m á r m e g y e i „Széchenyi“ egylet, felvidéki magyar közművelődési egyesület N y i t r á n, sárosmegeyi kultur egyesület, t e m e s v á r i, resiczabányai orsovai magyar kultur egyletek, daruvári reform missió, magyarországi tanítók árva-háza, budapesti „Bathesda“ 10—10 frt.

— **Az E. m. k. e. új választmányi tagja.** Az erdélyi magyar közművelődési egyesület Debreczen városi és Hajdúvármegyei választmányában a debreczeni ev. ref. egyházat mint alapító tagot eddig néhai Szűcs István főgondnok képviselte. Most a presbiterium, miután a jelenlegi főgondnok Simonffy Imre polgármester már ugy is tagja a választmánynak Beke Mihályt bízta meg alapító-jogainak gyakorlásával.

— **Dr. Kola János kir. tanácsos.** A királyi kegy egy arra nagyon méltó férfit Debreczen város társadalmi életének egy kiváló alakját érte dr. Kola J. személyében. A kitüntetés alkalmából tegnap délelőtt tisztelettel az ügyvédi kamara választmánya kitüntetett elnökénél. A választmányt S z i l á g y i K á r o l y elnökhelyettes vezete, ki a szeretett vezért a kartársak nevében igen melegen hangu beszéddel üdvözölte. Dr. Kola János meghatottan köszönte meg kartársainak ez alkalommal is nyilvánult megemlékezését, figyelmét és személye iránti ragaszkodását. Kiemelte, hogy a legfelsőbb elismerést és kitüntetést ő nem annyira saját személyére vonatkozóan tartja, ki nem tett többet 30 éves ügyvédi működése alatt, mint hogy ügyvédi köteleit

telkiismeretesen és a töle kitelhető erővel teljesíteni igyekezett, — miut inkább a debreczeni ügyvédi kamara elnökét, a kar vezetőjét, s ezáltal magát a kart látja megtisztelve. Örül annak, hogy épen az ő személyében érte a kart e kitüntetés s ezért köszönettel, hálaival magának az ügyvédi karnak tartozik első sorban, mely őt a tagok között elsővé tette, s a karnak élére állította. Megköszönve a szíves és lekötöző figyelmet, — biztosítja a tisztelgő választmányt, hogy valahányszor az ügyvédi kar szellemi és anyagi életének biztosítása és fejlesztése körül folyik a harc őt mindannyiszor az első sorban küzdők között fejják találni, — s kérve, hogy továbbra is tartsák meg őt barátságukban, a tisztelgő küldöttség éljenzése között annak minden tagjától meleg kézzorítással bucsuzott el.

— **Czepléd utcai parochia.** Elénk vita támadt tegnap a presbiteri közgyűlésen a czepléd-utcai lelkészi lakás felett. Már tavaly felkellett volna épülnie ennek a parochiának; de nem épült, mivel a hely fölött többszöri tanácskozáson sem tudott megállapodásra jutni a presbiterium. A nap-utcai Mézes-Komáromy telek (az egyház tulajdona) féreesik, parochiának ezért sokak nem takarták, első sorban Dicsőfi József lelkész, a czepléd-utcai sarok telek tulajdonosa pedig a cserét terhes föltételekhez kötötte, ami az egyház nem fogadhatott el. — Végre is 1892 tavaszára halasztották az építést, még pedig a Mézes Komáromy telekre s az építés megindításával küldöttséget bízta meg. Közben a czepléd-utcai sarok telek tulajdonosa megmondta magát s kijelentette, hogy ő készpénzért odaadja az udvarát s erről kötelező nyilatkozatot is állított ki. A bizottág mely sűrűn halgotta, hogy a Mézes Komáromy telken, eldugott helyen kár paplakot építeni, kapott az alkalmon s a presbiterium előtt javaslatba hozta a felajánlott telek megvételét. Ez az ajánlat, melynek kissé bonyodalmas háttére van, élénk vitát keltett a presbiteriumban. — K o v á c s József ellenezte a telek megvételét, miután azon a szűk udvaron lehetetlen czélszerűen és kényelmesen építkezni. — B e k e M hály a küldöttség eljárását ismerteti. C s a n a k József, D i c s ő f i József, Simonffy Imre, Balogh Ferencz is a megvétel mellett szólaltak fel. A közgyűlés el is határozta, hogy a Németi féle telket megvásárolja s erre a küldöttségnek felhatalmazást adott, egyszersmind a terv készíttetésével is megbízta.

— **A széchenyi utca honvéd lovas laktanya** építésénél 200 munkás van alkalmazva. Már idáig két épület fundamentumát rakták le; más kettőnek pedig az alaphelyeit kiásták.

— **Az új kir. tanfelügyelő** E ö t v ö s Károly Lajos körlevélben tudatja az érdekeltekkel, hogy állását elfoglalta s magát az tanterületének népoktatásügyét buzgón támogató szíveségükbe ajánlja. A körlevélben rövid programját is adja az ő működésének. A körlevélet holnap közölni fogjuk.

— **Thaly interpellációja.** Thaly Kálmán, szombaton meginterpellálta a honvédelmi minisztert, hogy van e tudomása arról a botrányról, hogy Debreczen piacán egy a 39-ik számú ezred egyenruháját viselő állítólag kezelőtiszt felpofozott egy közhonvédet; ez esetre vonatkozólag illetékes helyről vett információ alapján felvilágosításul kijelenthetjük, hogy az illető tiszt nem tartozott a mi házi ezredünk kötelékébe, hanem az. Egerben székelő gyalogezrednek egy idehaza szabadságon levő teljesen magyarajku tisztje volt, akit füzöld színű hajtokája s ezüst csillaga folytán a közhonvéd nemcsak pénzügyörnek nézett, hanem ebbeli véleményének az őt megszólító tiszt előtt gorombán s drasztikusan kifejezést is adott — s a tiszt ezért ütötte arczul, mely tettét különben hogy mi sem helyeseljük mondanunk is felesleges. Hanem azért egyáltalában nem volt az olyan katonai botrány, amilyené az ellenzéki urak minden haszontalanságot feltűjni szeretnek.

— **Nyilvános köszönet.** Felülfizetéseiket a felvidéki inségesek javára rendezett hangverseny alkalmából utólagosan beküldötték s a lapok legközelebi számában közölve nem lettek:

Feldheim Ignác ur Csenger Bagosról 10 frtot, — Buday József ur 5 frtot, ezekkel valamint a Szilágyi Imre ur által adott 3 frttal és a Mészáros József ur által felülfizetett 2 frttal együtt, melyek már a közzétett számadás főösszegében nyíltan befigyeltetve — a tisztá bevételi maradvány 426 frtot tesz. Fogadják nemeskeblü adományaikért az inséggel küzdők nevében hálás köszönetünket. Debreczen 1892. Márcz. 14. Márk Endre dalegyleti elnök; Bárdos Géza pénztáros.

— **A nyári szinkör helyének megállapítása** ügyében Simonffy Imre polgármester szerdára értekezletet hív össze városi bizottsági tagokból és más, a szinészet iránt érdeklődő polgárokból. Vannak ugyanis olyanok, akik ellene vannak, hogy a nagyerdő építésének nyári szinkört.

— **A pallagi földek bérbeadása** ügyében a város gazdasági bizottsága Bészler Lajos tanácsnok elnöke alatt tartott ülésében nekünk adott igazat szemben a D. H. szombati cikkével; amennyiben nem véleményezte elfogadásra a fűszámvevő ur azon javaslatát, hogy ezen 4000 holdas birtok jövőre nem kilencz, hanem három tagban adassék bérebe. E javaslatnak fiskális szempontok is ellene szólnak, de ellene szól az is hogy nagyobb parcellákat nehezebb trágyázni mint kisebbeket s így épen ellenkezője lesz elérve annak, hogy a föld ki ne élessék.

— **A birtokszerzés korlátozása** megszüntetését célzó indítványát Lengyel Imre bizottságnak szombaton tárgyalta a gazdasági bizottság, amely kimondotta hogy amennyiben a hortobágyi legeltetési illetőség kérdése máig sincsen megoldva sem tanácsosnak sem időszerűnek nem tartja, hogy a tanyabirtokok telekkönyveibe bevezetett korlátozás onnan töröltessék.

— **Az „paroskór“** tegnap délután 3 órára hirdetett évi rendes közgyűlése habár a tagok szép számmal megjelentek még sem volt megtartható, mert a 3 évre kiterjedő alakulási új időszakra a kibocsájtott aláírási ivatek csak kevesebb része adatott be az elnökségnek. Ennekfolyán a közgyűlés f. é. márczius 27-re vasárnap délután 3 órára elnapoltatott és felhivatnak a tisztelt aláíró és gyűjtő urak, hogy a náluk levő aláírási ivatek a kör újra alakulásának céljából legkésőbb a márczius 24-én tartandó választmányi gyűlés előtt a körhelyiségében, vagy közpénztárnok Szedlák József ur üzletében általadni sziveskedjenek. Az elnökség.

— **Ménésikő vizsgálat** A gazdasági bizottság elhatározta, hogy a ménésikők mielőtt a csődörménesbe kiveretnének, a városgazdai hivatalnál a városgazda, Cseh János állatorvos és két-két bizottsági tag által megvizsgáltassanak. Határidőül márczius 21—30 napjai vannak kitűzve.

Sajtótárgyalás.

— Rosenbaum V. Vilmos contra Iványi Ödön. —

márczius 14.

A debreczeni sajtóbiróság ma bíraskodott Iványi Ödön, a „Nagyvárad“ szerkesztőjének és Rosenbaum V. Vilmosnak sajtó ügyében.

A törvényt alkalmazó bíróság következőleg alakult: elnök Jelenffy Kornél kir. törvényszéki elnök, Birák: Mócsy József és Ujhelyi András, jegyző Kiss Dániel.

Az esküdtszék pedig következőleg alakult: Harmath Gergely, Szabó Miklós, Lukács József, Orosz Sándor, Veszprémy Zoltán, Budaházy Ödön, Elek Lajos, Boschetti András, dr. Horváth Károly, György Kálmán, Fejér Sándor, Muraközy László rendes, dr. Bakos Imre és Szikszay Lajos pótesküdték.

Magánvádló Rosenbaum V. Vilmost dr. Bakonyi Samu debreczeni, Iványi Ödönt pedig Rádl Ödön nagyváradai ügyvéd képviselte.

A vádlevelet maga a törvényszéki elnök olvasta fel. A vádlevél sok kifejezést inkriminál. Az ügy a következő:

Egy nyomdász gyermek jelent meg múlt évi nov. 23-án Rosenbaum V. Vilmosnál, hogy egy czirkuszplakátot vegyen át. Ott azt mondták neki, hogy a czirkuszban „ma nincs előadás.“ Ezt ki is írták a Nagyvárad című lapban. Erre Rosenbaum dühbe jött s a Nagyváradban megjelent cikk szerint a szedő gyereket boltjába becsalta és véresre verte. Az erről szóló cikkekben „bestialis“-nak nevezetik Rosenbaum V. Vilmos, a kinek „ilyen affairjei ismeretesek.“ Iványi Ödön a megjelent cikkekért a felelősséget elvállalta.

A törvényszék valamennyi tanu kihallgatását elrendelte. A tanuk megeskütése után kihallgatták G a b e l Jakab tanut arra nézve hogy a „megpofozott“ K ö s z e g h y János nyomdász tanonc esetét igaz-e. Tanu előadja, hogy a gyereket látta Rosenbaum V. Vilmosnál akkor, mikor a nyilttéri cikk megjelent s halotta, midőn a fiura nézve mondta panaszos, hogy a fiu vissza fogja vonni a cikket. Kohn Mihály tanu szintén nem tud lényegest mondani. V a r g a László tanu előadja, hogy Köszeghy nyomdász tanuló ő hívta be Rosenbaum V. Vilmoshoz, ő előtte az kinyilatkoztatta, hogy a neve alatt megjelent nyilttért nem ő írta, de a vissza vonó cikket a fiu ő előtte írta alá. Tanu fizetéses alkalmazottja volt (és most is az) Rosenbaum W. Vilmosnak s a büntető bíróság előtt mint tettes-társ szerepel. Rádl Ödön védő kifogásolja azt a tanut, a ki büntetve volt s most is vádolva van személyes szabadság megsértéséért és zsarolásért. Darvasy László nagyvárad-városi tanácsos arra nézve hallgattatott ki, hogy Rosenbaum W. Vilmos becsülete ellen van-e kifogás. Nem volt mindig becsületes embernek ismerte.

A tanukihallgatás során a törvényszék a vádló beleegyezése folytán megengedte, hogy az incriminált cikket okozott tény bizonyíttassék s e tekintetben a legszélesebb körű bizonyítás engedélyeztetik.

B e r c s e y György tanu szintén becsületes embernek ismeri Rosenbaumot. Reisman Mór szintén erkölcsi tanuként szerepel. Lajosy Lajos, Szvetka György, Waldmann Márk mind, mint erkölcsi tanuhallgattat ki, mire a tanu kihallgatás befejeztetett.

A bizonyítási eljárás során következtek a benyújtott okmányok, melyek felolvasását egyik fél sem ellenezte. A törvényszék valamennyi okmány felolvasását elrendelte, általában a bizonyítási eljárás is igazolta azt, hogy Jelenffy Kornél törvényszéki elnök szakképzettsége és tapintata páratlan s nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a tárgyalás mintaszerű volt.

Következett a v á d b e s z é d.

Dr. Bakonyi Samu: Öszinte sajnálatát kell kifejeznie a felett, hogy egy hírlapíróval szemben kell vádlóként fellépnie, holott ő maga is hírlapíró. Ez a sajnálkozás is mutatja felfogását a hírlapírás méltósága tekintetében. Eppen azért tartja elítélendőnek az olyan cikket, minőt vádlott közzé tett. A sértő cikk megjelenését sem jogos magánérdek, sem a közmorál nem indokolta. Ezután részletesen ismerteti a tényállást, közben bizonyítván azt, hogy a 11 éves szedőgyerek nem tud olyat írni, mint az a kérdéses nyilttérnyilatkozat, szerinte az egész polemia kenyérrigységből eredt.

A „Nagyvárad“ kiadója szerette volna megkapni a czirkuszhirdetést s ezért akarta az igazgató előtt kompromittálni Rosenbaum W. Vilmost. Meg van győződve arról, hogy az a 11 éves szedő gyerek azt a nyilatkozatot nem írhatta, az Láng Józseftől, a Nagyvárad kiadójától származott. Szerinte beigazoltatott az, hogy vádló egy ujjal sem nyult hozzá az illető szedő gyerekekhez. Ezt már az is mutatja, hogy a kirtábla az e tárgyban kezdett bünyenítő eljárást Rosenbaum ellen beszüntette.

Különb is ha valaki vád alá van helyezve, az még nem azt jelenti, hogy elítélve is lesz. Bizonyítja, hogy Varga László tanu elfogadható tanu, daczára annak, hogy Rosenbaum alkalmazottja. Egész bátorsággal kérdezheti: mit sikerült a vádlottnak bebizonyítani, daczára

annak, hogy vádló megengedte a legtágabb körű bizonyítást? Semmit. Hivatkozik arra az előkelő társadalmi állásra, melyét R. Nagyváradon elfoglal, mit nem tehetne, ha nem lenne becsületes ember. Az ilyen embernek féltékenyen kell arra ügyelnie, hogy folt ne származzon a becsületén. Azért jött ide, mert nem szabad a sajtónak magánérdekből mást megtámadnia. Nem akarja vádlottat határozottan úgy mutatni be, mint a ki szándékosan eszköze volt a konkurens kiadónak, de annyit állíthat, hogy nem tanusított elég skrupulózitást a cikk közzétételében. De amugy sem az a hírlapírók hivatása, hogy egyszerű hallomásra tisztességes embereket odadobjanak a közönség megvetésének. Az ő meggyőződése, hogy az általa igen tisztelt vádlott a kenyérrigység vak eszköze lett. Ösmerteti vádlónak sógorával szemben előfordult konfliktusát, mely teljesen családi természetű s vádlott becsületébe nem vág. A védelem által benyújtott okmányok közül egyet sem talál, mely vádlót terhelni tudná.

Inkább volt a vád beszéde védbeszéd, melyet Rosenbaum mellett tartott s valahányszor vádlottról, a hírneves íróról szólott, ezt mindig az elismerés hangján tette s beszéde általában magas színvonalon állott. Végül kérte a vádlott elítélését. Bakonyit a közönség zajosan megéljezte.

Ezután elnök a tárgyalást 5 perczre felfüggesztette, mire a v é d b e s z é d következett

Rádl Ödön: A vád igen tisztelt képviselője nagy nyomatékkal említette fel, hogy a védelemnek nem sikerült semmit bizonyítania, kénytelen egy bevezetéssel élni, mely jogi természetű lesz. Ő azt tartja, hogy az állam büntető hatalma, annak céljában nyeri szentesítését és létokát. A büntető törvények meghozatala által az állam meg akarja oltalmazni polgáraitnak egy erkölcsi mint anyagi javait. Ezek olyan általános ismert alapelvek, melyeket mindenki ismer. De a törvény bizonyos kivételességet állapított meg s ez az, hogy a becsületbe vágó törvényeknél a személyes körülményeket véteti tekintetbe. Például a törvény a lopást bünteti akkor is ha az tolvaj ellenében követtetik is el de a becsületsértésnél nem így van, mert vannak személyek, a kikkel szemben például a becsületsértés nem büntetendő.

Az állam a becsületet nem tekinti olyan föltétlen jónak, melylyel minden állam polgár rendelkezik. Csak azt követeli meg mindenkitől, hogy viselkedése kifogás alá ne essék. Szóval nem mindenkinek nyújtja a jogsegélyt becsületsértő ügyekben, ha az eljárást a sértésben magassabb cél vezette s az általa állított tény bebizonyítható. És ez nagyon jól van így. Ily ügyekben nincs helye a száználaknak, családi viszályoknak, itt az igazság eszményének megállapításáról lehet csak szó. A bírónak két dolog kell ilyenkor megfontolnia: hogy a panaszlót bír-e kellő erkölcsi kvalifikációval és hogy igaz-e az inkriminált cikkben foglalt esemény. Ha a bíró e kettőről meggyőződött, panaszlót föltétlenül el kell utasítani. Elősméri ő, hogy az inkriminált cikkben a becsületet érintő kifejezések vannak, tudja e beismerés esetleges következményeit, de azért beismeri ő is, vádlott is, mert férfi nem bujhatik ki gyáván tetteinek következményei alól. Mert vádlott a cikket igaz meggyőződésből minden személyes érdek nélkül tette közzé s abban a hírlapírói hivatásban, hogy védje a gyöngét az erőssel szemben. Ezután vádló életét vette kritikai bonczolás alá, sokszor ragad a derűtségre a hallgatóságot ügyes mondasáival. Ezzel felelt a kvalifikáció kérdésére, arra a kunkluzióra jutva, hogy a panaszlónak nem volt joga az esküdtszék elé jönni.

Ezután áttért a nyomdászinas történetének bizonyítására: A részletek előadása után kéri az esküdtszék, hogy vádlottat mentsék fel.

Az elnök a tárgyalást 1/2 órakor egy órára felfüggeszti.

Szünet után következett Bakonyi replikája, melyben egyenként felelt a Rádl által Rosenbaum személyét illető dolgokra.

Lapunk zártakor még tart a replika.

Közügylések.

A debreczeni első takarékpénztár közgyűlése.

Márcz. 14.

A debreczeni első takarékpénztár részvényesei nagy számmal jöttek össze tegnap a 46-dik évi rendes közgyűlésre, amely első a hatalmas pénzügyintézet most épült saját helyiségében. Nem is mulasztotta el fölemlíteni az új otthon történetének ezt a nevezetes mozzanatot az elnöklő Szepessy Antal vezérigazgató, amikor az előkelő díszszel gazdagon berendezett tanácskozó teremben üdvözölte a megelégedetten mosolygó részvényeseket.

A közgyűlésnek különben igen hamar vége lett; azt a jó egy órai időt is a meddig tartott inkább a kátszéri szavazás eredményének összehasonlása, mint a napi rend többi része vette igénybe.

A gyűlés lefolyásáról közöljük az alábbi tudósítást:

Az igazgatóság nevében Szepessy Antal vezérigazgató szívélyesen üdvözli a saját új otthonban a részvényeseket. Jelentést tesz a közgyűlés összehívását megelőzőt törvény- és szabályszerű intézkedésekről és konstatálja a határozatképességet. Kéri, hogy gyűlés vezetésére válasszanak elnököt.

A közgyűlés közfelkiáltással Szepessy Antalra ruhazza az elnöki tisztet, aki a gyűlés vezetését tovább folytatván a jegyzőkönyv vezetésére Komlóssy Arthurt, hitelesítésére Ormódy Lajost és Nagy Ferenczet. A szavazatok összehasonlására pedig Komlóssy Dezsőt, Tóth Béla építést és Báthory Sándort kéri fel.

Az előre kinyomott és kézbesített mérleg általánosságban felolvasottnak tekintetett.

Az igazgatóság jelentését Komlóssy Arthur pontonként olvasta; a közgyűlés is pontonként vette azt tárgyalás alá, illetőleg fogadta el az abban foglaltakat.

A jelentés I. szakasza általános áttekintést nyújt a múlt üzlet-évről, mely a pénzügyviszonyokat illetőleg szabályos lefolyású volt. A közönség minden rétege örvendetesen növekedő mértékben fordult bizalmával tőkék elhelyezése által és hitelkéresek által az intézethez. A betétek az előző évhez képest közel 800,000 frttal növekedtek. Csaknem minden üzlet ágánál emelkedések vannak. Az ügykezelésre és a hivatalnoki szervezetre nézve új, megfelelő szabályzat készült, mely házszabályul is szolgál. — Az igazgatóság és hivatalnoki kar keblében változások is történtek. Az igazgatóságba beválasztott Novelli Ede helyére a felügyelők közé Koszorus Lajos póttag hivatott be. Aligazgatóvá a gyöngélkedése miatt lemondott Béressy Sámuel helyébe Nemes Kálmánt választotta az igazgatóság. A hivatalnoki kar megszorítottatott.

A jelentés II. része feltünteti az egyes üzletágak forgalmát. A pénztár forgalma volt: bevétel 12,731,180.87, kiadás 12,647,821.68. Pénztári maradvány 83,350.19 frt. Betétek: 1890 decz. 31-én 5,282,155.40 — 1891-ben betéttett 3,186,162.09, tökesítettett 2,373,825.57, együtt 8,705,700.06 frt. kivétellett 2,642,626.10, 1891 decz. 31-diki állomány 6,063,073.96 frt. Váltók a decz. 31-diki tárcza állomány 5236 drb 2836,428.89 frt. értékben. Ebből 1,910,258.70 frt. kézi vagy jelzáloggal van biztosítva. Egy évi növekedés 546 db. 357560.05 frt értékben, kézi zálogra adott kölcsönök állása decz. 31-én 268 db. 44291 frt. értékben; növekedés 6 db. 4361.59 frt. ért. Jelzálogra adott kölcsönök állása decz. 31-dikén 1477 db. kötvényen 1,117,144 frt. 52 kr. Ebből rendes kölcsön 1418 db. 709,487.70 frt. ért; törlesztési kölcsön 29 db. 393,779.18 frt; a többi földváltásági kölcsön egyévi szaporodás 283,182.28 frt. mely egészen a törlesztési kölcsönökre esik. Elhelyezések 9000 frttal apadtak. A folyó számla hitel 213,000 frttal, az értékpapírok állománya pedig leginkább regálé váltásági kötvények vételével 160,488 frttal emelkedett; hasonlóképpen jelentékenyen emelkedett az értékpapírok árkülönbözeti tartaléka.

A III. rész szól az üzleti eredményről, mely 74,912 frt. 35 kr. nyereséget tüntet ki;

ehhez hozzá adva az 1890 évről előrehozott 1432.80 frtot, rendelkezésre áll 75,445 frt. 15 kr.

A IV. rész a nyereséget a törvénynek és alapszabályoknak megfelelőleg következőképen javasolja felosztani: 1. tartaléktökéhez: 10000 2. nyugdíjalaphoz 2000. — 3. igazgatóság jutalékául 4440.72, — 4. tisztviselek jutalékául 1590 — 5. osztalékul 600 db. részvény után 85 frtjával 51000, — adakozásukra 2100 (ebből 1000 frt. a kereskedelmi akadémia építésére) — 7. házak tartalék alapjára 4000 — 8. előrevitel 314.43 frt.

E szerint minden egyes (400 frt névértékű) részvény után osztalékul 85 frt adatván, ezen összeg a 3. számú szelvény beszolgáltatása mellett márczius 14. napjától kezdve az intézet pénztáránál fizetessék ki.

Az V. rész egyenként elsorolja azon emberbaráti, kulturai és egyházi intézményeket, amelyek között az 1100 frt adomány felosztandó.

A VI. részben javasolja az igazgatóság, hogy a felügyelő bizottság tagjainak javadalmazása tekintve az intézet fejlődését és a munkaszaporodást fejenként 300 frtról 400 frtra emeltessék. A VIII. rész a czeplédutezai építkezés folyamatban lévő collaudálásáról és kielégítő jövedelmezőségéről ad számot, — a VIII. rész pedig a felügyelő bizottság újraalakítását kéri.

A III-rész után felolvastattott a felügyelő bizottság jelentése, amely a mérleg helyességét igazolja és a számadások jóváhagyását, a felmentvény megadását és az igazgatósági jelentés elfogadását javasolja.

A közgyűlés a jelentést és az abban foglalt összes javaslatokat egyhangulag elfogadta és a felmentvényt elismerésének kifejezése mellett megadta.

Végül titkos szavazással megválasztották a felügyelő bizottság három rendes- és két póttagját.

Rendes tagok lettek: Kardos László, Márton Imre, Tóth Béla gyógyszerész, póttagok pedig: Koszorus Lajos, Muraközy László.

A közgyűlésen jelen volt 43 részvényes 443 részvényenyel 408 szavazatra jogosítva.

A polgári kör közgyűlése.

A polgári kör tegnap d. u. tartotta évi rendes közgyűlést a tagok nagy érdeklődése mellett. A gyűlést L. Nagy Bálint alelnök vezette.

Az évi jelentés örvendetes adatokat nyújt erről a pár évvel ezelőtt még nehéz körülmények között tengődő egylettről, mely ma már anynyira talpra állott, hogy megizmosodva, a szép jövő reményességével folytathatja közhasznú működését. — A kör folyton gyarapszik. Adósságaiból már csak 400 frt van még fenn; tavaly is 100 frtot törlesztettek. Tagjai folytonosan szaporodnak, ez időszerint 185 tagot számlál, ami lehetővé teszi a körnek, hogy minél több szórakozást nyújthasson. A f. évi költségvetésben 200 frt van megszavazva új könyvek beszerzésére. 100 frt áru könyv már meg is van rendelve. A múlt évi számadások 177 frt 55 kr. pénztári maradvánnyal zárultak. A körnek könyvtárban és főszerelvényekben 3500 frt vagyona van. — Nagy előnyére válik a körnek az is, hogy május 1-től kezdve halységei a bécsi biztosító társaság két tágas utcái szobájával bővülnek.

A jelentést a gyűlés tetszéssel vette tudomásul s L. Nagy Bálint alelnöknek, Dávid Mihály pénztárnoknak, Ronesik Lajos jegyzőnek, Imre János könyvtárnoknak jegyzőkönyvi köszönetet mondott buggó működésükért. A pénztárnoknak a felmentvényt is megadta.

Az 1892. évi költségelőirányzat 1606 frt. bevétel és 1513 frt kiadással állapított meg.

Végül következett a tisztújítás. Megválasztottak: elöökké: Nagy Ferencz bankigazgató, alelnökké L. Nagy Bálint, pénztárnokká Dávid Mihály, jegyzőkké Ronesik Lajos és Benedek János, ügyvédé dr. Nagy Kálmán, gazdává Szatmári Antal, könyvtárnokká Imre János. A választmány 24 rendes és 8 póttagja nagy részben a régié maradtak.

OSARNOK.

Proféták a vaskalitban.

— Történelmi reflexzió —
Láncz-Hornyák Viktortól.

Luther Márton kifüggeszté 95 tételét a wittenbergi vártemplom ajtójára, megindítván ezzel azt az óriási mozgalmat, mely reformációnak neveztetik. Valóságos lavina volt ez, mely mindent magával ragadott és fenséges voltában nem nélkülözötte az iszonytatót sem.

Ez az iszonyat a parasztlázadások nyomán kelt, mialatt Luther barátjának Friedrich választó fejedelemnek álarozsai által elraboltatva, Wartburgban a bibliát fordította németre mint György lovag.

Az első e nemű had volt az anabaptisták hada, kik ellen Luther 8 napig predikált. A nagy anabaptista-háboru egyik kisebb ágáról óhajtok most szólni s két proféta iszonyu tragédiájáról.

Munsterben, hol a kath. püspök volt a város ura, Mathisen pék és társa Bockold (Leideni János) szabó tették magukat profétává és olyan hatalomra tettek szert, hogy a munsteri püspököt elűzték székvárosából. Azonban a püspök nem hagyta a jussát és haddal térve vissza ostromolni kezdte Munstert.

Mathisen a pék, egy kirohanás alkalmával elesett s így Bockold az egyedüli proféta lett. Ezt a czímet azonban nem elégezte meg.

Ő az ostromlott városban kikiáltotta magát „Uj Izrael királyának”, mert egy látomány alkalmával az Ur Jézus Krisztus meghagyta neki, hogy ezt a czímet vegye fel. Helyettesül egy vicze-profétát, egy Knipperdoling nevű embert nevezett ki, a kinek mestersége nem tudatik.

A pünkösdi királyság nem sokáig tartott, mert a püspök hadai bevették a várost és Uj Izrael királya és helytartója elfogattak.

A király tiszteletet akart követelni a győztes püspöktől, a ki ki is nyilatkozta, hogy nem csak megtiszteli, hanem — fel is magsztalja olyan magasra, hogy ugy felmagasztalva ember még nem volt.

Mindenki felakasztást sejtett e nyilatkozat alatt, pedig nem az volt. Annál borzasztóbb valami.

A püspök csináltatott egy óriási vaskalitkát, abba beletette Bockoldot, meg profétá-társát Knipperdolingot. Ezután egy nagy karfát huztak a torony tetején keresztül s arra esigán a magasba emelték a két profétát vaskalitostól együtt.

És Munster városa egy egész napon át látta, a mint a két vallási rajongó össze ölelkezve szent zsolozsomákat énekeit a magasban, néha-néha megcsókolva egymást.

— Majd lesz ez még másként is, — mondogatá a püspök.

Másnap a zsolozsmák gyengébben hangzottak. A két férfi még mindig átölelve tartotta egymást a magasban és néha most is csókolták.

Harmad és negyed nap irtóztató hangokra ébredtek a münsteriek. A magasból állati üvöltések hangzottak le. A két proféta szorosán átölelve tartotta egymást. Most már állandóan csókolták. Az emberek legalább azt hitték. Pedig azok fenn a vaskalitban egymással t e s t e t m a r t á k f o g a i k k a l a borzasztó éhség miatt. Estig oly borzasztó üvöltést, állati ordítást vittek véghez, hogy asszonyok és állatok idétleneket szültek az napon Munster városában. Kuttyák, aprómarhák, egergek és patkányok csapatostól rohantak ki a városból, ki a mezőre.

Este felé a két férfi állati bögeése fenn a magasban megszűnt, mert a létfenntartási ösztönből, a borzasztó éhség által eszűktől megfosztatva, megfojtották egymást.

Mikor végkép elhallgattak, leeresztették a kalitkát a torony tetejéről.

Ott feküdt a két proféta, Bockold és Knipperdoling a padlaton, arcuk, válluk és mellük kegyetlenül összerágya.

A püspök ránézett a két véres foszlányra s csak ennyit mondott:

— Isten dicsőségére!

Nyilt-tér.

Az Ondódon 10 hold föld eladó. Széchenyi utca 1812. sz.

Fekete, fehér és színes selyemkelmék 45-kr.-ról egész 16 frt 65 kr.-ig, sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben, szállít, megrendelt egyes öltönyök-re, vagy végekben is postabér- és vámmentesen Henneberg G. (csász. és kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Minták pótafordultával küldetnek. — Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyegragasztandó. (1)

ad 1802.

1892.

Árlejtési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város által előállítandó közbárányhid építési munkáinak felvállalására írásbeli zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

Ezen építési munkái következő összegekkel vannak előirányozva:

1. Föld- és kőműves munka	96635 frt 84 kr.
2. Kőfaragó munka	1975 " 16 "
3. Ácsmunka	24054 " 33 "
4. Vasgerenda és öntött vasneműk	17665 " 42 "
5. Falkötő vasak	1135 " 04 "
6. Bádogos munka	7313 " 30 "
7. Czement és beton munka mettlachi lemez-burkolat	11924 " 99 "
8. Asztalos munka	3100 " 82 "
9. Lakatos munka	5666 " — "
10. Mázoló és szobafestő munka	2103 " 66 "
11. Üveges munka	466 " 64 "
12. Kályhák szállítása	622 " — "
13. Vízvezetési munka	2961 " 43 "

összesen 180624 frt 63 kr.

A fent elősorolt munkák akár együttesen akár munkanemenként külön-külön esetleg általában összeg mellett is kiadatnak.

Ránatpénzüll a felvállalni szándékolt munkának 5%-ja akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapírokban a folyó évi április hó 5-ik napjának délutáni 5 órájáig a városi pénztárába teendők le. A zárt ajánlatok pedig ugyanazon nap délutáni 6 órájáig a polgármesteri hivatalhoz adandók be; mely utóbbiak másnap délelőtt 9 órakor a városi nagytermében nyilvánosan fognak felbontatni.

Az ajánlat borítékán kiírandó a munkanem melyre az ajánlat vonatkozik és az ajánlatban határozottan kijelentendő, hogy az ajánlat tevő a feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

Az építési tervek, költségszámítások és vállalati feltételek a város mérnöki hivatalában megtekinthetők esetleg utóbbiak a mérnöki hivatalba átvehetők és kívánatra megküldetnek.

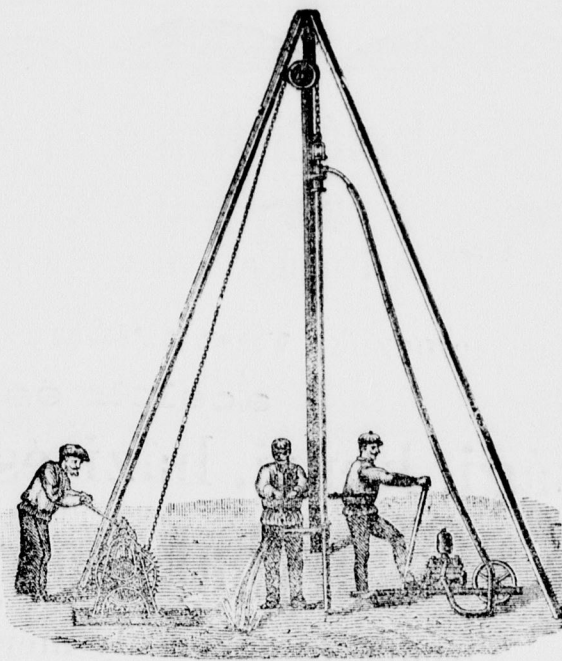
Elkésve vagy a kellő bánatpénz letétele nélkül beadott továbbá távirati és oly ajánlatok, melyekben kétséget ébresztő kifejezések fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beküldött ajánlatok közül tetszés szerint választhasson, esetleg a körülmények szerint új pályázatot hirdessen, vagy a munkák biztosításairól más módon intézkedhessen.

Debreczen, 1892. márczius hó 10 napján.

A városi tanács.

Jó
ivóvíz!

Jó
ivóvíz!

Seidl Gyula gépgyáros és kútfuró

VERSECZEN.

Ajánlkozik jó ivóvízü kutak furására.

Általa feltalált és szabadalmazott víznyomású gyorsfurókészülékeivel igen **jutányos áron** vállal ilyen kútfurásokat. Szavatol jó egészséges ivóvízért, miután a megalkudott ár csak ennek constataciója után fizetendő.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál, és rendelményeket elfogad a vidék részére is

WEISS MÓZES és FIA

Debreczen, Kisvárad-utca 2092. sz.

Eddigi furások Debreczenben:

Czepléd-utczán:	N. nyilvános utczai-kut.	Nagyuj-utca:	Fehér Herman ház.
	Pénzügyi igazg. házb.		Veinberger Lajos "
Piacz-utczán:	Tisza-ház	Nagyvárad-utca	Weiss J. Lajos "
	Biedermann E. ház.		Szikszay Lajos "
	Dr. Tihanyi S. "	Kisvárad utca	Kornizs Ferencz "
	Weisz Sándor "	Szentanna utca	Donogán István "
	Weisz Lévy "		Revitzky József "
Péterfia-utca	Bekényi Péter "	Burgondia utca	Rochlitz Arthur "
	Joó István "	Széchenyi utca	Aron Manó "
	özv. Szilágyiné "	Bathányi utca	Laky "

ad 1791. sz.

1892.

H i r d e t m é n y.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága az 1892. évi február hó 15-én kelt 10. számú határozatával a tiszafüred-ujfehértói törvényhatósági község H. Böszörmény város belterületén átvonuló szakaszán, az „Ujvárosi“ utczában szűk séges földmunka helyreállítását engedélyezte.

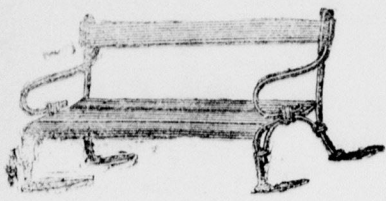
A fentemített 2178 frt 64 krral kölcségelt munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1892. évi márczius hó 23-ik napjának d. e. 10 órájára Hajdúvármegye alispánjának hivatali helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtókat felhivom, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a ki tűzött nap d. e. 10 órájáig hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a Hajdúvármegyei magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1892. évi márczius hó 7-én.

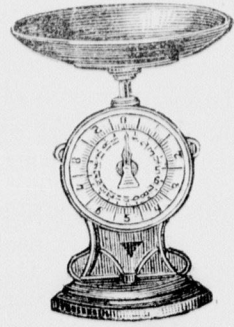
Rásó Gyula,
alispán.

Valódi francia és angol szerszámok

minden iparághoz
minden darab mellett jótállás.

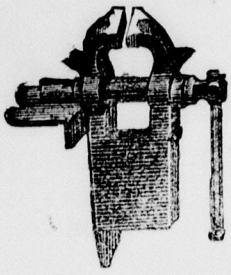
Rudvas, lemezek, **vastartányok**, legfinomabb öntött
acélok és fémek.

Gazdasági, ker ti, házi és konyha felszerelések.

Agyag és vaskályhák, konyhák és öntött vaslapok.

Tizedes és egyensúly mérlegek, legjobb minőségben.

„**Kis óriás**” kézi tengeri morzsoló
darabja 1 frt 75 kr.

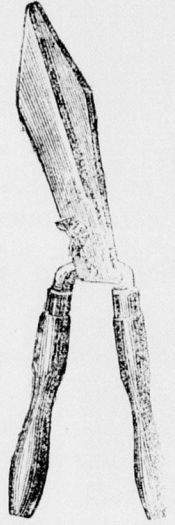
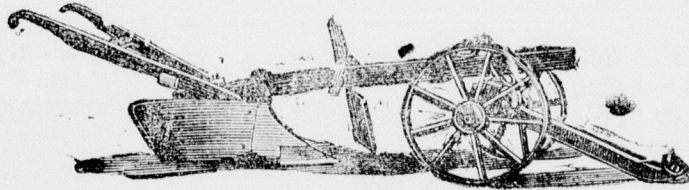
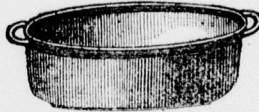
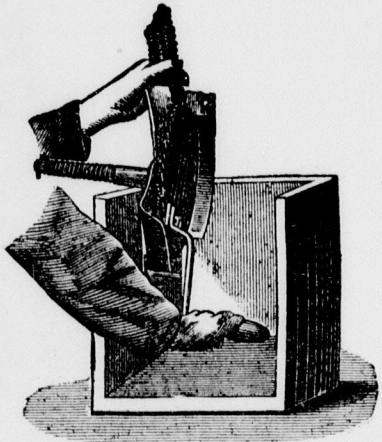
Tűz és betörés elleni pénzszekrények.

Kirakat „ajtóaczelredőnyök

Legolcsóbb beszerzési forrás

TÓTHGYÜLA

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA, vas nagykereskedés DEBRECZEN,
VÁROSHÁZABAN.

Uj posztóraktár!

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy
az egész országban

oly nagy hírnévnek örvendő

**BRASSÓI
GYAPJUPOSZTÓKBÓL**

a közelgő tavaszi idényre
nagy választéku
raktárt rendeztünk be
szazokat a valódi tiszta gyapju minőségben
igen olcsón árusítjuk el.

Szabó Lajos fiai

Debreczen, Rózsater.
Mintákat kívánatra készséggel küldünk

GYENES LAJOS

női divat raktár
Debreczen, főtér, városház-épület.

Ajánlja a tavaszi idényre:

NŐI RUHASZÖVETEKET

és **diszeket,**

GYASZKELMÉKET,

Toile, Ajour és egyéb mosó kelméket,

Csipke, szalag és pipere crikkeket,

DISZKÖTÉNYEKET,

Csipke függönyöket,

Francia, Hauschild, Harlandi kötő és himző pamutokat

Rövidárukat,

Férfi fehérneműket és nyakkendőket

Sirkoszorukat,

Női ruhák elkészíttetését saját szöveteimből elvállalom.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.